

Analyse af bloktilskuddet på sundhedsområdet i 2011

1. Baggrund

Det følgende er en kort analyse af udviklingen i Region Midtjyllands bloktilskud fra staten på sundhedsområdet i perioden 2007-2011 i forhold til de øvrige regioner.

Notatet er skrevet på baggrund af tal fra Danske Regioner vedrørende aftalen, som Danske Regioner indgik med regeringen om regionernes økonomi for 2011 den 12. juni 2010.

Der vil i notatet blive fokuseret på det overordnede bloktilskuds størrelse samt ændringer i midler fordelt via det socioøkonomiske og det aldersbestemte udgiftsbehov til Region Midtjylland.

Dato 06.08.2009
Søren G. Jensen
Tel. +45 8728 5413
soejes@rm.dk

Side 1

2. Overordnet

Region Midtjyllands samlede bloktilskud i 2011 er på 16.910 mio. kr. ekskl. overgangsordningen på 63 mio. kr. i 2011 - i løbende priser er det en stigning på 579,3 mio. kr. i forhold til 2010 når man ser bort fra overgangsordningen. Dertil kommer andre finansieringskilder så som aktivitetsafhængigt tilskud fra staten, kommunal medfinansiering mv.

I den nedenstående tabel 1 ses, at Region Midtjyllands andel af bloktilskuddet overordnet er steget med 0,09 % point fra 21,17 % i 2007 til 21,26 % i 2011 – svarende til 73,6 mio. kr. i 2011 priser. I perioden 2010 til 2011 er Region Midtjyllands andel steget fra 21,18 % til 21,26 % - svarende til en stigning på 63,0 mio. kr. i 2011 priser.

Stigningen fra 2010 til 2011 skyldes dels, at andelen af midler der tildeles Region Midtjylland via de socioøkonomiske kriterier stiger fra 17,52 % i 2010 til 17,73 % i 2011 – svarende til ca. 37,1 mio. kr., og dels en stigning i andelen af de midler, som der Region Midtjylland får via det aldersbestemte udgiftsbehov fra 20,25 % i 2010 til 20,30 % i 2011 – svarende til en stigning på 25,7 mio. kr.

Af stigningen i de socioøkonomiske kriterier fra 2010 til 2011 skyldes de 20,5 mio. kr. en fejl. Fejlen betød at Region Midtjylland i 2010 fik

en mindre del af det socioøkonomiske kriterium "Børn af enlige", end regionen var berettiget til som følge af fejl i opgørelsesmetoden.

Tabel 1: Region Midtjyllands andel af de midler, der fordeles via de pågældende kriterier

		Region Midtjyllands andel i procent				Udviklingen i Region Midtjyllands andel i kr. mio.*	
	Vægt	2007	2009	2010	2011	2007-2011	2010-2011
Basisbeløb**		20,00%	20,00%	20,00%	20,00%	1,2	0,2
Aldersbestemt udgiftsbehov i alt	77,5%	22,06%	22,20%	22,25%	22,30%	141,3	25,7
Socioøkonomisk udgiftsbehov							
Børn af enlige*	15,0%	20,87%	20,56%	19,93%	20,84%	-1,0	24,2
Enlige over 65	25,0%	20,34%	20,44%	20,42%	20,47%	5,6	2,2
Personer i udlejningsboliger	15,0%	19,32%	19,32%	19,55%	19,58%	7,2	1,0
Familier på overførselsindkomst	17,5%	20,75%	18,96%	17,64%	17,85%	-90,2	6,6
Tabte leveår	10,0%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	-	-
Psyriske patienter	5,0%	19,34%	19,77%	19,94%	20,17%	7,4	2,0
Skizofrene patienter	5,0%	18,15%	18,31%	18,35%	18,37%	2,0	0,2
Indbyggere på øer u. fast forbindelse	2,5%	8,97%	8,95%	8,86%	8,95%	-0,1	0,4
Rejsetid til 18.000 indbyggere	5,0%	25,55%	25,68%	25,50%	25,56%	0,1	0,5
Socioøkonomisk udgiftsbehov i alt	22,5%	18,12%	17,82%	17,52%	17,73%	-68,9	37,1
Bloktilskud i alt	100,0%	21,17%	21,21%	21,18%	21,26%	73,6	63,0

* Beregnet med udgangspunkt i 2011 bloktilskudsniveau

** Ændringen i udviklingen i Region Midtjyllands andel skyldes, at beregningsteknisk er det via bloktilskuddet faktisk udbetalte basisbeløb steget (mindre skaleringsfejl), da bloktilskuddets andel af de samlede driftudgifter har været marginalt stigende over årene.

Region Midtjylland har altså for perioden 2007-2011 fået ca. 73,6 mio. kr. mere i bloktilskud, hvilket består af et fald i midler via de socioøkonomiske kriterier på ca. 68,9 mio. kr. og en stigning i midler via de aldersbestemte kriterier på ca. 141,3 mio. kr.

Udviklingen i de aldersbestemte kriterier skyldes primært, at antallet af indbyggere i Region Midtjylland er steget mere end landsgennemsnittet, men en medvirkende årsag er, at middelalderen i regionen fra 2010 til 2011 stiger mere end landsgennemsnittet – sidstnævnte må forventes at betyde en tilsvarende stigning i de mere aldersbetingede sygdomme i regionen.

Region Midtjyllands indbyggertal forventes i 2011 at være 1.261.094 – dette er i forhold til 2010 en stigning på 0,5 % - hvilket er 0,1 % point over landsgennemsnittet. Fra 2007 til 2011 er indbyggertallet steget med 2,8 % eller 0,87 % point mere end landsgennemsnittet. Region Midtjylland udgør i 2011 22,72 % af den samlede danske befolkning - mod 22,52 % i 2007.

Sammenligner man, som i tabel 2, Region Midtjyllands udvikling i indbyggertallet med udviklingen i andelen af bloktilskuddet, fik Region Midtjylland i 2007 en indekssværdi på 94,00 kr. pr. indbygger i bloktilskud hver gang gennemsnitsregionen fik 100,00 kr. I 2010 var tallet faldet til 93,33¹ kr., og i 2011 til 93,59 kr.

Hvis Region Midtjylland stadig havde fået 2007 andelen på 94,00 kr. pr. indbygger, når gennemsnitsregionen får 100 kr., ville regionen have fået ca. 73,2 mio. kr. mere i 2011.

¹ Hvis der korrigeres for fejlen i det socioøkonomiske kriterium "Børn af enlige" er 2010 indeks 93,45 kr.

Tabel 2: Region Midtjyllands udvikling i andel af bloktilskuddet i forhold til udviklingen i befolkningen

		Region Midtjyllands andel i forhold til indbyggertallet som indeks				Udviklingen i Region Midtjyllands andel i forhold til indbyggertallet i kr. mio.*	
	Vægt	2007	2009	2010	2011	2007-2011	2010-2011
Basisbeløb**		88,80	88,32	88,12	88,03	0,5	0,1
Aldersbestemt udgiftsbehov i alt	77,5%	97,97	98,02	98,04	98,14	23,3	13,0
Socioøkonomisk udgiftsbehov							
Børn af enlige*	15,0%	92,68	90,80	87,81	91,72	-5,8	23,7
Enlige over 65	25,0%	90,32	90,27	89,96	90,09	-2,3	1,3
Personer i udlejningsboliger	15,0%	85,76	85,33	86,13	86,21	2,7	0,5
Familier på overførselsindkomst	17,5%	92,12	83,72	77,71	78,58	-95,8	6,1
Tabte leveår	10,0%	-	-	-	-	0,0	0,0
Psyiske patienter	5,0%	85,85	87,30	87,84	88,77	5,9	1,9
Skizofrene patienter	5,0%	80,58	80,87	80,86	80,88	0,6	0,1
Indbyggere på øer u. fast forbindelse	2,5%	39,82	39,54	39,04	39,40	-0,4	0,4
Rejsetid til 18.000 indbyggere	5,0%	113,44	113,40	112,34	112,49	-1,9	0,3
Socioøkonomisk udgiftsbehov i alt	22,5%	80,45	78,70	77,21	78,06	-97,0	34,2
Bloktilskud i alt	100,0%	94,00	93,65	93,33	93,59	-73,2	47,3

* Beregnet med en forudsætning om, at Region Midtjyllands andel stiger uden det påvirker gennemsnitsregionen (indeks 100)

** Ændringen i udviklingen i Region Midtjyllands andel skyldes, at beregningsteknisk er det via bloktilskuddet faktisk udbetalte basisbeløb steget (er en mindre skaleringsfejl), da bloktilskuddets andel af de samlede driftudgifter har været marginalt stigende over årene.

3. Udviklingen i det socioøkonomiske og aldersbestemte udgiftsbehov

I det følgende vil der være en kort gennemgang af udviklingen i fordelingen af midler via det socioøkonomiske og det aldersbestemte udgiftsbehov.

Det socioøkonomiske udgiftsbehov i 2011 bidrager med 3.157 mio. kr. af Region Midtjyllands bloktilskud i 2011. Dette er i forhold til 2007 en stigning i løbende priser på 20,5 % - denne stigning bør sammenlignes med den overordnede stigning i bloktilskuddet på 22,2 %. Region Midtjyllands andel af det socioøkonomiske udgiftsbehov er fra 2007 til 2011 faldet fra 18,12 % til 17,73 %, svarende i 2011 priser til 68,9 mio. kr., jf. tabel 1.

Det ses ligeledes af tabel 1, at det fra 2007 til 2011 hovedsageligt er kriteriet "Familier på overførselsindkomst", som har været årsag til nedgangen. Faldet fra 23.255 familier i bloktilskudsmodellen for 2007 (Tallene stammer fra 2005) til 12.250 familier i bloktilskud 2011 (Tallene stammer fra 2009) – et fald på 17,6 % mere end gennemsnittet, hvilket betyder, at Region Midtjyllands bloktilskud reduceres med 90,2 mio. kr.

Derudover har det socioøkonomiske kriterium "tabte leveår" stor betydning for Region Midtjyllands andel af de socioøkonomiske kriterier. De relative små variationer i middellevetiden på op til ca. 1,2 %² betyder, at Region Midtjylland ikke har andel i et kriterium, som i 2011 fordelte 1.780 mio. kr. (ca. 2,25 % af det samlede bloktilskud).

² Den relative forskel mellem Region Midtjyllands middellevetid (højeste) og Region Sjælland med den laveste middellevetid (laveste)

Regeringen har udarbejdet et forslag til ændring af de socioøkonomiske kriterier. Forslaget blev sendt i høring i november 2009, det ville ændre opgørelsesmetoden af kriteriet ”Tabte leveår” og derved give Region Midtjylland de lovede 189 mio. kr. mere i bloktilskud.

Det var forventet, at forslaget ville blive fremsat i Folketinget primo 2010 med henblik på, at det ville få virkning fra 2011. Imidlertid blev lovforslaget ikke fremsat, og der er usikkerhed om forslaget bliver fremsat i den nye folketingssamling 2010/2011.

Det aldersbestemtudgiftsbehov bidrager i 2011 med 13.673 mio. kr. af Region Midtjyllands bloktilskud, svarende til en stigning på 3,3 %. Stigningen er en smule over landsgennemsnittet, selv når der korrigeres for befolkningstilvæksten, hvilket skyldes, at Region Midtjylland er den region, som har haft den største stigning i antal borgere over 60 år.